GAZETA PORANNA

ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW

N. 6934 | Lwów, czwartek, 3 stycznia 1924. | Rok XV.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 31. (Tel. 15 i 178). | Adres Administracji: Lwów, ul. Potwale 3. (Tel. 73 i 291).

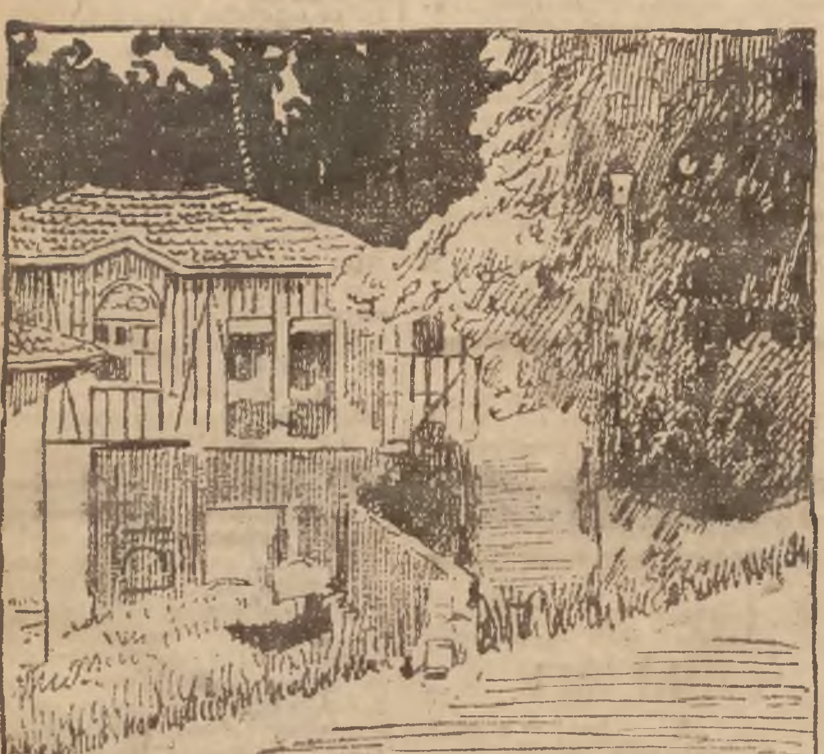
Cena pojedynczego egzemplarza 100.000 Mp. Na dworcach poza Lwowem 120.000 Mp.

Redaktor Naczelny: JERZY KOMARSKI

Telefon Redaktora Naczelnego 290. | Telefon domowy Redaktora Naczelnego 192.

Przyjęcie noworoczne u Prezydenta Rzpltej.

REZYDENCJA PREZYDENTA REPUBLIKI TURECKIEJ.

KONAK CZAN-KAJA W ANGORZE.

(tp.) W tej miniaturowej willi, nie mającej w sobie nic z przepychu oficjalnych rezydencji, przemieszkuje nowy prezydent republiki tureckiej. — Mustafa Kemal wraz ze swą małżonką, padli niedawno ofiarą zbrodniczego zamachu trucicielskiego i tylko dzięki doświadczeniu zastosowaniu silnego antydotum udało się ich utrzymać przy życiu.

„Potężnieje polski zmysł państwowy".

PRZEMÓWIENIE NOWOROCZNE PREZ. WOJCIECHOWSKIEGO.

Warszawa. (Tel. wł. G. P.) Przemówienie prezydenta Rzpltej do wszystkich przedstawicieli władz państwowych i społeczeństwa:

„Serdeczne dzięki za życzenia dobrego roku dla Polski. Pragnę je wzmocnić przedstawieniem, iż dobro Rzpltej stawać się będzie nakazem wszystkich obywateli w ich życiu codziennem. Państwo — uczy nas Karol Libelt — przedstawia się najistotniejszym żywotem ojczyzny, z którym żywoty wszystkich obywateli są połączone. Nic prawdziwszego nad to, co powiedział Mickiewicz: **„Nie było szczęścia w domu, bo go nie było w ojczyźnie"**. Nie będę tail przed wami, że nieraz trapiła mnie troska, czy wolni od jarzma obcego, zdołamy stworzyć dostatecznie silną spoistość wewnętrzną dla sprostania wielkiemu zadaniu obecnej chwili dziejowej. Czuję jednak, i to coraz częściej, jak w podświadomem życiu dzisiejszych obywateli **doirzewa pragnienie porozumienia się, konsolidacji, zaufania do siebie i siły narodowej. Potężnieje polski zmysł państwowy.** Musi się on ujawnić, zapanować nad naszem życiem politycznem.

Imieniem korpusu dyplomatycznego złożył p. Prezydentowi życzenia nuncjusz apostolski.

—o—

ŻYCZENIE NUNCJUSZA IMIENIEM KORPUSU DYPLOMAT.

Warszawa. (Tel. wł. G. P.) Przemówienie Jego Eminencji nuncjusza apostolskiego wygłoszone do pana Prezydenta Rzpltej Polskiej:

Panie Prezydencie! Członkowie ciała dyplomatycznego czują się szczęśliwymi, iż mogą się zebrać w pierwszym dniu Nowego Roku, aby spełnić ten miły obowiązek złożenia w imieniu swoich monarchów i naczelników państw oraz w swem własnem imieniu najszczerszych życzeń osobistego szczęścia, chwały i pomyślności dla Jego kraju. Uświęcony przez całą ludzkość zwyczaj wymiany życzeń noworocznych jest w samej rzeczy bardzo wzruszający. Jest on specjalnie uzasadniony dlatego, że jest dowodem wzajemnej przyjaźni i wspaniałego poczucia braterstwa ludów. Nabiera on znaczenia wzniosłego, gdy się nadarza sposobność wypowiedzenia tych życzeń szczęścia pierwszemu obywatelowi danego kraju, z **którym łączą nas stosunki bliskiej i szczerej przyjaźni i nadzieja współdziałania w urzeczywistnieniu międzynarodowego pokoju, najwyższego celu wszystkich dusz wzniosłych.**

Niech nam więc wolno będzie złożyć życzenia, aby nadchodzący rok obdarzył rycerski naród polski tymi wszystkimi warunkami, które go wyprowadzą na drogę świetności, wskazaną mu przez jego wspaniałe tradycje. Niech twórca wszelkiego dobra będzie dla Waszej Ekscelencji i dla Waszej wolnej Ojczyzny hojny w swoich darach, aby Nowy Rok stanowił dla Waszego kraju nowy okres pomyślności narodowej oraz jedną z najświetniejszych epok dziejowych Polski odrodzonej.

WYMIANA DEPESZ NOWOROCZNYCH.

Rzym. (Tel. wł. G. P.) Ojciec Święty przyjął na audiencji ministra pełnomocnego Rzpltej Polskiej, który złożył mu życzenia noworoczne. Prezydent Rzpltej przesłał za pośrednictwem posła polskiego przy Watykanie depesze z życzeniami noworocznemi dla Ojca Świętego. Papież przesłał za pośrednictwem p. Władysława Skrzyńskiego życzenia noworoczne p. prezydentowi Rzpltej rządowi, całemu narodowi polskiemu, wraz z zapewnieniem, że **nie przestanie jak najgoręcej modlić się za Polskę** i udziela jej u wstępu do nowego roku swego specjalnego błogosławieństwa.

PREZYDENT RZPLTEJ PRZYJMIE POSŁA SOWIECKIEGO.

Warszawa. (Tel. G. P.) Kierownik ministerstwa spraw zagranicznych p. Bertoni powiadomił posła Obolenskiego, że **p. prezydent Rzpltej przyjmie go we czwartek celem przyjęcia listu uwierzytelniającego p. Obolenskiego,** jako posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego S. S. S. R. Równocześnie uwiadomił, że aż do chwili mianowania posła polskiego w Moskwie zastępować go będzie tymczasowo chargé d'affaires ad interim p. Kazimierz Wyszyński. W czasie rozmowy porozumiano się co do mającej nastąpić ratyfikacji układu sanitarnego polsko-sowieckiego.

GEN. SOSNKOWSKI NIE USTĘPUJE.

(Telefonem od naszego koresp.)

Warszawa, 1. stycznia.

(M.) Koła urzędowe przeczą **pogłoskom o rzekomem ustąpieniu ministra Sosnkowskiego** ze stanowiska ministra spraw wojskowych w związku ze sprawą powołania marszałka Piłsudskiego na szefa sztabu. Minister Sosnkowski **wraca z powrotem do Warszawy dnia 2. stycznia.**

ODZNACZENIE POSŁA POLSKIEGO.

Bruksela. (PAT.) Poseł polski Sobański z okazji podpisania traktatu handlowego polsko-belgijskiego został odznaczony wstęgą orderu Leopolda.

WYMIANA BONOW SKARBOWYCH.

Warszawa. (PAT). Wymiana bonow skarbowych serji I B na serję II A została przedłużona do 15. stycznia 1924.

KS. PIOTR SERBSKI NIE UBIEGA SIĘ O TRON GRECJI.

Belgrad. (Tel. wł. G. P.) Ze strony urzędowej kategorycznie zaprzeczają wiadomości, podanej przez niektóre dzienniki o rzekomej kandydaturze ks. Pawła Karageorgowicza na tron grecki.

USTAWA O ZAKWATEROWANIU WOJSKA.

Warszawa. (Tel. G. P.) Ministerstwo spraw wojskowych przygotowało projekt ustawy o zakwaterowaniu wojska.

KONFERENCJA KOLEJOWA W SPRAWIE ROZKŁADU JAZDY

Warszawa. (PAT.) Dnia 10. bm. w sali konferencyjnej ministerstwa przemysłu i handlu rozpoczną się obrady międzynarodowego zjazdu **kolejowego**, jako dalszy ciąg pierwszej międzynarodowej konferencji dla **kolejowego** rozkładu jazdy, która się odbywała w Nicei w ciągu roku minionego. W zjeździe **weźmie** udział 10 państw, a mianowicie: **Angija**, Belgja, Francja, Czechosłowacja, Estonja, Łotwa, Austrja, Szwajcarja, Włochy i Niemcy, **oraz delegaci** międzynarodowego **towarzystwa** wagonów sypialnych. Zjazd potrwa 2 do 3 dni. Omawiana będzie sprawa **komunikacji bezpośredniej** pomiędzy Włochami, Francją, Szwajcarją i **Polską**, a państwami bałtyckiemi.

ZASPY ŚNIEŻNE.

Wskutek wielkich zasp śnieżnych w okręgach dyrekcji katowickiej, krakowskiej, lwowskiej, warszawskiej i stanisławowskiej ruch pociągów towarowych i osobowych **napotyka na wielkie trudności** i to do tego stopnia, że nawet prace przekopowe są utrudnione. W szeregu miejscowości połączenia telefoniczne i telegraficzne **zostały przerwane** wskutek przewrócenia się słupów pod ciężarem śniegu. Wielkie mrozy wpływają również ujemnie na stan parowozów.

Zaznaczyć należy, że podobne trudności odczuwa także kolejnictwo w Czechach i Niemczech. Celem pokonania trudności poszczególne dyrekcje kolejowe wydały odpowiednie zarządzenia.

PRASA WIEDEŃSKA O SOJUSZU FRANCUSKO-CZESKIM.

(Telegram „Gazety Porannej".)

Wiedeń. 1. stycznia.

(H.) Prasa wiedeńska omawia bardzo obszernie stanowisko Polski wobec traktatu czesko-francuskiego, twierdząc na podstawie wiarygodnych rzekomo informacji, że **fakt ten wywołał w miarodajnych kołach warszawskich wielkie niezadowolenie.** W rokowaniach między **Paryżem a Moskwą** zaś dopatrywać ma się rząd polski **poważnego naruszenia interesów polskich.**

O ZNIESIENIE STANU WYJĄTKOWEGO W NIEMCZECH.

Berlin. (PAT.) Frakcja socjal-demokratyczna rozpoczęła akcję mającą na celu **doprowadzenie** do zniesienia stanu wyjątkowego w Niemczech.

ARESZTOWANIE SPRAWCÓW ZAMACHU BOMBOWEGO.

Budapeszt. (PAT.) Sprawcy zamachu bombowego w miejscowości Osomgrad **zostali** wykryci. Aresztowano 8 osób. Za głównego winowajcę jest uważany Władysław **Sinko**, rolnik liczący **22** lat, zą sprawcę zaś **moralnego** por. **Jan** Piroska.

—o—

TAJNE ZEBRANIE KOMUNISTÓW.

Bolonja. (PAT.) Policja aresztowała 15 socjalistów i komunistów zgromadzonych na tajnem zebraniu, wśród nich dyrektora dziennika „Avanti" i kilku deputowanych.

—o—

Zakończenie Kongresu PPS.

KRAKOWSKI KONGRES P. P. S. UDZIELA PEŁNOMOCNICTW NA POPARCIE RZĄDU.

Kraków. (Tel. wł. G. P.) W dniu 31. grudnia kongres P. P. S. prowadził w dalszym ciągu obrady nad referatami posłów Barlickiego i Diamanda. W głosowaniu większością 128 głosów przeciw 43 uchwalono rezolucję pos. Perla, która to rezolucja **uchyla uchwałę kongresu łódzkiego**

zakazującą wstępowania do rządu i udziela władzom P. P. S. pełnomocnictwa na poparcie pod ściśle określonymi warunkami rządu frakcji prawicowych, względnie na wzięcie udziału w rządzie.

Komisja mandatowa uznała 192 mandaty, a mianowicie 144 z okręgów, 46 mandatów członków Rady Naczelnej i 2 komisji rewizyjnej.

W ostatnim dniu dokonano wyboru Rady Naczelnej złożonej z 45 członków z p. Daszyńskim na czele. Przyjęto szereg postulatów do ustawy samorządowej. Pos. Niedziałkowski wygłosił referat **o stosunku PPS. do mniejszości narodowych.** Uchwalono odnośną rezolucję, domagającą się dla mniejszości nar. swobody organizowania się i zupełnej autonomji kulturalnej, językowej i szkolnej.

Obrady zakończone późnym wieczorem.

Co mówi ang. delegatka o przesileniu w Anglji?

Kraków, 1 stycznia.

(*) Bawiąca w Krakowie przybyła na kongres PPS. **delegatka** ang. Labour Party, pani dr. Marion **Philipps**, udzieliła naszemu korespondentowi kilka interesujących informacji za pośrednictwem red. „Chicagowskiego Dziennika Ludowego" p. Sokołowskiego, jako tłumacza. Mówiąc o wyniku wyborów w Anglji i zwycięstwie Labour Party rzekła: Najprawdopodobniej Partja pracy zaraz po otwarciu parlamentu angielskiego postawi wniosek o **wyrażenie votum nieufności dla rządu**, wtedy zgodnie z tradycją jej **przypadnie tworzenie rządu z Ramsay Macdonaldem na czele**, co nie wyklucza, że w ostatniej chwili może jeszcze dojść do **porozumienia** między konserwatystami a liberałami. Wysiłki są czynione w tym kierunku, a kieruje niemi Asquith.

Objęcie rządu przez Partję pracy wpłynęłoby znacznie na politykę wewnętrzną. Czeka załatwienia piekąca sprawa **bezrobocia (Obowiązek opieki państwa nad bezrobotnymi)**. Ma dalej na celu w zagranicznej polityce położenie **nacisku** na inicjatywę **polityki pokojowej, co mogłoby** nawet doprowadzić do **rewizji traktatu wersalskiego**, a zwłaszcza ustępstw, odnoszących się do odszkodowań — **bez tendencji poruszania kwestji terytorjalnych.**

O pobycie w Polsce wyraża się p. Philipps z wielką satysfakcją.

Wykazy osób zamieszkałych we Lwowie.

Inspektorat skarbowy **dzielnicy** III miasta Lwowa ogłasza:

OBWIESZCZENIE.

Na podstawie § 82. rozp. Ministra Skarbu z dnia 14. maja 1921 dz. u. R. P. Nr 48 poz. 298 podaje się do wiadomości:

1) Każdy zajmujący mieszkanie (lokator) obowiązany jest dostarczyć właścicielowi domu lub jego zastępcy, wykazu osób zamieszkałych w dniu 15. grudnia 1923 w jego mieszkaniu i mających samoistny dochód (wzór formul. Nr. 3).

2) Każdy, kto stanowi głowę rodziny, zarówno lokatorzy, jak i sublokatorzy, obowiązani do zapłaty podatku dochodowego, mają doręczyć właścicielowi domu, albo Inspektoratowi skarbowemu dziel. III. za potwierdzeniem odbioru, w terminie do 1. stycznia 1924. wykazu wszystkich w dniu 15. grudnia 1923 na jego utrzymaniu będących członków rodziny (wzór formul. Nr. 4).

3) Każdy właściciel domu obowiązany jest równocześnie z wykazami złożonemi przez lokatorów, oraz przez głowy rodziny dostarczyć do 15. stycznia 1924. Inspektoratowi skarbowemu dziel. III. na formularzu według wzoru Nr. 5, imiennej listy osób, które w dniu 15. grudnia 1923, zajmowały w ich posiadłościach budynkowych mieszkanie, lub pomieszczenie przeznaczone dla zakładów handlowych, lub przemysłowych itd. z oznaczeniem wysokości umówionej ceny najmu względnie wartości czynszowej.

Do powyższych wykazów właściciele domów, względnie ich zastępcy, o ile zajmują pomieszczenia we własnym domu, dołączają wykazy zamieszkałych w ich mieszkaniach osób, tudzież członków rodziny, będących na ich utrzymaniu. Formularze wzorów Nr. 3, 4 i 5 rozesłano właścicielom domów.

Lokatorzy i głowy rodzin otrzymają od właścicieli domów potrzebne formularze wedle wzoru Nr. 3 i 4.

Komu nie doręczono odpowiednich formularzy winien zgłosić się do Inspektoratu skarbowego **dzielnicy III po odbiór.**

Kto w przepisanym terminie nie złoży wypełnionych **formularzy lub poda okoliczności niezgodne** z prawdą, ulegnie grzywnie do **40.000 Mkp.**

Dwadzieścia pięć tysięcy fałszywych lekarzy.

Nowy Jork, w grudniu.

(—). Dochodzenie w sprawie fałszywych lekarzy i chirurgów w Stanach Zjedn. Amer. Półn. wykazało, że znaczna część tych sfabrykowanych doktorów zajmuje dobrze płatne posady w publicznych szpitalach rządowych i na okrętach.

Gubernator Templeton i prokurator odwiedzili prezydenta Coolidge'a w Washingtonie i przedstawili mu dowody, że w Stanach Zjednoczonych znajduje się obecnie przeszło 25.000 fałszywych lekarzy.

Na razie niewiadomo, co władze uczynią, lecz według wszelkiego prawdopodobieństwa mają zamiar postępować ostrożnie, by nie wywołać paniki.

W każdym razie nastąpi sprawdzanie wszelkich wypadków śmierci, jakie zdarzyły się nagle i niespodzianie, by wykryć, ilu ludzi zamordowali lekarze-samozwańcy.

Bezdomni kardynałowie.

Rzym, w grudniu.

(f). Wszechwładna dziś niedola mieszkaniowa nie oszczędza nawet największych dostojników. Wygórowane do zawrotnej wysokości czynsze sprawiły, że w Rzymie kilku kardynałów znalazło się bez odpowiedniego dla swej godności mieszkania. Już papież Benedykt XV. kazał przerobić część Watykanu na pokoje dla kardynałów. Roboty tę obecnie wykończa papież Pius XI., który prócz tego nabył od Benedyktynów obszerny pałac w dzielnicy św. Kaliksta. (Teraz obraduje tam tymczasowo komisja, przygotowująca nowy tekst biblji). Tak więc jest nadzieja, że kardynałowie nie będą kołatali do... urzędu mieszkaniowego.

O słuszne prawa urzędników kolejowych.

PRAGMATYKA SŁUŻBOWA. — DODATKI WYROWNAWCZE DO WYŻSZEGO STOPNIA PŁACY. — WYELIMINOWANIE DODATKÓW WYRÓWNAWCZYCH Z USTAWY UPOSAŻENIOWEJ. — AKCJA W SPRAWIE NIESPRAWIEDLIWEGO ZASZEREGOWANIA.

II.

Lwów, dnia 2 stycznia.

Pragmatyka służbowa austr. przewiduje dla urzędników z wykształceniem akademickiem automatyczny awans do włącznie VII rangi urzędników państwowych, o ile urzędnicy ci, posiadają kwalifikację dobrą. Ustawa uposażeniowa z lipca 1920 przewiduje przy kolejach państwowych osiągnięcie 7. rangi jedynie w tym wypadku, jeżeli urzędnicy posiadają odpowiednie stanowisko służbowe.

Aby jednak przepisy obowiązujące dotychczas pragmatyki służbowej austr. utrzymać w mocy i pogodzić je z ustawą uposażeniową z lipca 1920, M. K. Ż. nie mianowało pracowników posiadających prawo do osiągnięcia rangi 7. wedle obowiązującej pragmatyki austr. urzędnikami tej rangi, lecz przyznawało im tytuł oraz pobory tej rangi we formie dodatku tak, że t. zw. urzędnicy z wyrównaniem pobierali te same pobory, co urzędnicy VII. rangi.

Chcąc te korzyści i w nowej ustawie **uposażeniowej** przyznać tymże pracownikom, umieścił Rząd w projekcie do ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 w artykule 104 postanowienie, że pracownicy kolei państwowych posiadający pewien stopień płacy, a ponadto wyrównanie w uposażeniu do wyższego stopnia płacy, otrzymają jako ekwiwalent posiadanego dotychczas wyrównania do wyższego stopnia płacy różnicę między ilością punktów szczebla „a" danej grupy, a szczebla „a" najbliższej wyższej grupy.

Zagadkową jest więc rzeczą, w jaki sposób wyeliminowano powyższy ustęp z ustawy uposażeniowej. Przepisy wykonawcze M. K. Ż. do tej ustawy przechodzą do porządku dziennego nad tymi pracownikami, **szeregując ich do tego samego szczebla**, co urzędników rangi IX i VIII, a tem samem degradują ich do niższego stopnia tj. do takiej rangi, w jakiej byli przed udzieleniem im t. zw. wyrównania. Postępowanie to jest nieprawnem i wzbudziło ogromne rozgoryczenie nietylko u pracowników dotkniętych tą krzywdą, lecz u wszystkich urzędników kolejow. uważających to za rzecz niesłychaną. Zarządzenie MKŻ. wydane w przepisach wykonawczych, a degradujące tych pracowników, wywołało oburzenie licznie zebranych pracowników kolejowych na onegdajszem zebraniu.

O ile się dowiadujemy, zamyślają pokrzywdzeni pracownicy podjąć akcję za pośrednictwem posłów sejmowych i senatorów celem przedstawienia tej sprawy przed forum sejmowem.

Oszczędności świąteczne w Ameryce.

(—). W Stanach Zjednoczonych powszechny jest zwyczaj, że począwszy od 1. stycznia aż do grudnia wszyscy składają systematycznie pieniądze na świąteczne podarunki. Oprócz tego pracodawcy wypłacają przed Bożem Narodzeniem dodatek na ten cel. To oszczędzanie wychodzi na korzyść wielu banków, które jednak w okresie świątecznym muszą być gotowe do znacznych wypłat. Istnieje nawet specjalny bank w tym celu. „Christmas Club fund" w New Jorku. Według obliczeń tego banku, będzie on zmuszony wypłacić swoim przeszło 700.000 klijentom w grudniu ładną sumkę, przeszło 21[?] miljonów dolarów!

I odeszła cicho.

Jasnym cieniom ś. p. Zofji Strzałkowskiej.

Dostojna powagą śmierci — a taka cicha, taka spokojna leży wśród kwiatów i świateł ś. p. Zofja Strzałkowska.

Dobre Jej oczy, któremi w głąb serc dziecięcych patrzeć umiała — zawarte warto nie patrzą już na nas, tłumnie na uroczystość smutną ostatniego pożegnania zebranych — lecz jasna Jej dusza — na promieniach zimowego słońca spłynąwszy z zaświatów, stanęła cicho u wezgłowia trumny i okiem jasnem, pogodnem patrzy w głąb serc tych wszystkich, którzy ziemskie Jej szczątki na sen żegnają wieczny.

I raduje się radością wielką, radością zasłużonego ciężko uznojonego pracownika uwolnionego po pracy na długi... bardzo długi odpoczynek.

Bo oto wszystkie głowy obecnych pochylają się przed zasługą rzetelną.

Wszystkie serca, wzbierają żalem serdecznym, że tak cichy, tak pożyteczny pracownik już nas opuszcza.

Wszystkie usta, akordem zgodnym szepcą: Cześć Tobie Pracownico cicha i wytrwała! Cześć od kilku pokoleń!

— — — — — — — —

„Wieczny odpoczywanie — racz Jej dać Panie!" — woła od ołtarza kapłan.

Brzemienne łzami głosy dźwięczne, dziecięce, choralną pieśnią uderzają w strop Niebios, żegnając swą ukochaną Opiekunkę, wyrozumiałą i serca pełną Kierowniczkę.

Chylą się głowy nisko przed trumną ukwieconą, a dusza jasna Tej, która snem spoczywa nieprześnionym, od wezgłowia trumny spoziera promiennem okiem na to morze głów dziecięcych, skupionych po raz ostatni przy niej — jako przy matce najlepszej.

Dziwne promienie płyną od świec jarzących i załamują się refleksami tęczy w łzach serdecznych, w łzach, co się w dziecięcych krystalizują oczach!

— — — — — — — —

Po raz ostatni żegnają dzieci i starsi Tę, która im była życia Drogowskazem.. Która uczyła jak żyć należy, jak Ojczyznę kochać, jak cierpieć dla Niej, aby na imię dobrego obywatela zasłużyć. Uczyła twardym przykładem.

— — — — — — — —

Rozpływają się tłumy smutne powoli, ostatnie kierując spojrzenie na ukochaną, majestatem snu wiecznego ujętą Zmarłą.

Ostatnie westchnienie leci ku niej ciche a serdeczne.

„Cześć Ci Niestrudzona Obywatelko! Cześć za trud, za pracę cichą a znojną, za światło, jakie z Twej duszy czystej roztaczało szerokie kręgi dokoła, biorąc w swe niepodzielne władanie drobne, niewinne, ufności pełne serduszka dziecięce! Cześć Ci!!

— — — — — —

A od wezgłowia trumny cichej, ukojny — zda się — płynąć szept: — „Odchodzę cicho, szczęśliwa, że po znojach życia twardego, znalazłam odpocznienie!

Odchodzę szczęśliwa, że w sercach waszych znalazłam uznanie szczere dla moich zamierzeń i pracy umiłowanej przezemnie za życia. Odchodzę szczęśliwa, że to co było testamentem życia mojego, pochodnią w mrocznych życia chwilach: miłość Kraju i Ojczyzny że to, co w tysiącach serc przezemnie złożone, chowacie jak relikwie, jak talizman, że to nie pójdzie na marne! Szczęśliwa odchodzę i cicha!!"

Leon Żypowski.

Połów fałszywych dolarów w Łodzi.

JAK ROZPOZNAĆ FAŁSYFIKATY? – ZAMOCZYĆ W GORĄCEJ WODZIE!

(Telegram „Gazety Porannej".)

Łódź. Z powodu znacznej podaży walut obcych w obrotach prywatnych nastąpiła tu znaczna deprecja kursu dolara, która skłoniła wielu posiadaczy dolarów do zaofiarowania ich P. K. K. P.

W czasie skupu dolarów funkcjonarjusze P. K. K. P. zakwestjonowali znaczną ilość fałszywych banknotów 20-dolarow. Ogółem skonfiskowano 80 sztuk fałszywych banknotów 20-dolarowych, podrobionych tak dobrze, że laik nie zdoła ich odróżnić od prawdziwych. Falsyfikaty składają się z dwóch odrębnych części, między któremi specjalnie ułożone są nitki jedwabiu charakteryzujące banknoty prawdziwe.

Najłatwiej rozpoznać fałszywe banknoty po **zamoczeniu ich w gorącej wodzie,** gdyż rozpadają się na dwie części.

Wobec wykrycia tych falsyfikatów wśród posiadaczy dolarów powstała panika.

O co oskarżają Grecy swego króla?

PUŁKOWNIK PLASTIRAS PALNĄŁ MU „VERBA VERITATIS".

Paryż, w grudniu.

(r) Pułkownik Plastiras, przywódca wojskowego rokoszu przeciw dynastji greckiej, uzasadnił wobec Rady ministrów konieczność zdetronizowania króla następującemi powodami:

„Dynastja Glücksburg jest winna nieszczęściom narodu hellenskiego, **gdyż opóźniła wystąpienie Grecji przy boku sojuszników** w wojnie światowej przez wzgląd na pokrewieństwo z Hohenzollernami. Dynastja wszczęła **politykę zdrady** wobec sprzymierzonej Serbji. Ona też wydała Niemcom i Bułgarom port Rupel wraz z korpusem armji, co **spowodowało śmierć 80 tysięcy ludzi.** Powrót Konstantyna, który nastąpił wbrew woli Ententy, **doprowadził do katastrofy wojskowej w Małej Azji.** Król Jerzy jest **przyczyną rozłamu w armji;** naraził naród na niebezpieczeństwo, byle utrzymać się na tronie".

Takie **twarde słowa korpusu oficerskiego przekonały króla Jerzego, że nie ma poco pozostawać w Grecji,** toteż zdecydował się na opuszczenie kraju.

Jak witaliśmy Rok Nowy we Lwowie.

(ip.) **Odszedł od nas Rok stary,** jak odejść w cień przeszłości musi wszystko co czas swój przeżyło, co stało się łupiną w wyłuskanej treści. A my jego odejście, stypę Sylwestrową, obchodziliśmy, jak co roku, radośnie, z weselem, bez żalu..

I słusznie.

Bo co zdrowe i silne musi naprzód iść, musi z radością rzucać zarówno szlak drogi prawej, już przebytej, jak i błędny manowiec, na który się zabłąka. Bo nie żal jałowy za przeszłością, ale nadzieja i wiara w to, co będzie, i rwący się do wyładowania energja czynu jest matką żywych...

I w tej nocy odrzucania [illegible] od siebie zużytych form, sięgania po życie nowe, tkwi wartość symbolu noworocznego.

Lwów hucznem i tanecznem pożegnaniem starucha Roku 1923 i pełnem zapału powitaniem tajemniczego młodzianka, świeżo wyklutego **Roku 1924,** dał dowód, że mimo wszystkiego czem nas obciążył rok ubiegły, dalecy jesteśmy od zgubnego marazmu, że nie zagasły w nas wiara i otucha na przyszłość, które bezwątpienia zdołają się przejawić nietylko w wesołych powitaniach Nowego Roku, ale na polach poważnej pracy nad rozbudową i przebudową naszego życia gospodarczego, jakoteż ducha narodu.

Na razie w nocy z 31. grudnia na 1. stycznia detro- i intronizacja władców czasu odbywała się we wszystkich salach tanecznych, we wszystkich restauracjach i kawiarniach Lwowa i na niezliczonych wieczorynkach w prywatnych kółkach znajomych.

Tradycyjne wieczory Sylwestrowe odbyły się w Kasynie miejskiem, w Sokole Macierzy i Sokołach dzielnicowych, w „Gwieździe", w Tow. Strzeleckiem, w sali Filharmonji i w Teatrze miejskim itd.

A choć brak monety kazał trochę przykrócać cugli, to wszędzie wrzała wesołość i ochota a życzenia pomyślności, składane sobie wzajemnie, nie były tylko banalną faramuszką, ale wypływały ze szczerego przeświadczenia, że się „nie damy", że wybrniemy ze wszystkich grzęzawisk i utrapień obecnego żywota i nito polska sanna równo i gładziutko pomkniemy ku skrzącej prawdziwą pomyślnością przyszłości.

Ogpu, czyli nowi rosyjscy stójkowi.

Moskwa, w grudniu.

(+) Rząd sowiecki stworzył nowy typ policji państwowej, zwany „Ogpu" (skrót początkowych liter pełnego tytułu). Ogpu ma się stać najwyższym organem do zwalczania knowań kontrrewolucyjnych, szpiegostwa i bandytyzmu.

—0—

Najnowsze ulepszenia telegrafu iskrowego.

(—). Marconi, wynalazca telegrafu iskrowego, oświadczył, że w razie pomyślnego wyniku prób, które obecnie przeprowadza, dokonany będzie przewrót w obecnej komunikacji radjotelegraficznej przez niezwykłe ułatwienie wysyłania i przyjmowania depesz telegrafem iskrowym, jak również przesyłanie głosu na olbrzymie odległości ponad 2.000 mil, co nie będzie połączone z większemi trudnościami, aniżeli manipulacja przy przesyłaniu wiadomości telefonicznej. Ulepszenia poczynione przez Marconiego polegają na tem, że zmniejszają kilkaset razy napięcie energji elektrycznej, potrzebnej do wysłania fali elektrycznej, niosącej znaki lub głos ludzki.

Wynalazca telegrafu iskrowego żywi nadzieję, że w niedalekiej przyszłości ludzie będą chodzącemi stacjami telegrafu iskrowego. Każda osoba, mogąca się zaopatrzyć w przenośny aparat iskrowy, wysyłający i odbierający — będzie mogła wysyłać na dalekie przestrzenie i otrzymywać odpowiedzi na wysłane wiadomości — bez obawy, by wysyłane przez nią fale elektryczne zostały przejęte przez kogo innego, aniżeli tego, do kogo były wysłane.

—0—

Teatr w kraterze wulkanu.

(—). Urzędnicy Narodowego Stowarzyszenia Atletów w Honolulu ogłosili plan budowy olbrzymiej sceny teatralnej w kraterze wygasłego wulkanu, położonego w środku miasta Honolulu. Koszta budowy sceny będą stosunkowo niskie z powodu odpowiedniego do tego kształtu krateru.

KRONIKA

(ip.) **Pogrzeb ś. p. Zofji Strzałkowskiej.** Liczne zastępy publiczności, które w dniu wczorajszym pośpieszyły, by oddać ostatnią posługę ś. p. Zofji Strzałkowskiej świadczyły wymownie o głębokiej czci i wdzięczności społeczeństwa dla Wielkiej Wychowawczyni i Patrjotki polskiej. Z terasy Zakładu, zwłoki tej, której duchem, wolą i ogromem pracy żyła przez lat tyle instytucja przez Nią stworzona, pożegnał dyrektor Zakładu p. Moskwa imieniem Tow. Naucz. Szk. Wyższ. przemówił prof. Ujejski, imieniem uczenic p. Kłosowska, poczem kondukt żałobny ruszył wzdłuż ulic, płonących słabem światłem latarni kirem okrytych, na cmentarz Łyczakowski.

Nad mogiłą, słowa pożegnania i ślubowania wierności ideałom śp. Zmarłej, wypowiedziała prof. Wyczółkowska, imieniem Związku byłych uczenic p. Mnichowa, oraz imieniem obecnych uczenic p. Sobotowska. Słowa, które padły na tę świeżą mogiłę świadczyły, że duch ś. p. Zmarłej żyć będzie dalej w sercach tysięcy kobiet polskich, a posiew Jej żywota nie zginie.

(ip.) **Wieczór Sylwestrowy,** urządzony staraniem Kasyna miejskiego i Tow. Dziennikarzy cieszył się tradycyjnem powodzeniem. Sale Kasyna roiły się od licznych par tanecznych, dla poważniejszej publiczności pomyślano o atrakcyjnym programie, którego clou stanowił śpiew naszej nowej, sympatycznej diwy p. Korabiauki, smaczny i obfity bufet dopełniał miarę szczęśliwości uczestników zabawy.

(h.) **Spokojny przebieg święta Nowego Roku.** Noc Sylwestrowa, oraz wczorajszy dzień Nowego Roku upłynęły pod znakiem niebywałej ciszy. Pogotowie ratunkowe, po raz pierwszy od szeregu lat nie interwenjowało w „nagłych wypadkach" — a policję również nie trapiono masowemi doniesieniami o włamaniach i kradzieżach. Tegoroczny sielankowy nastrój w dniu Nowego Roku, przypisują horendalnie wysokim cenom alkoholu.

(h.) **Ujęcie świętokradcy.** Onegdaj, jak już donieśliśmy, dokonano w kościele w Biłce Szlacheckej świętokradztwa. Mianowicie sprawcy po włamaniu się skradli puszkę złotą oraz dwie alby. — Wczoraj posterunek ujął sprawcę tej kradzieży w osobie Jana Huńki, który skradzione przedmioty sprzedał we Lwowie.

(h.) **Włamania.** Z mieszkania Bronisława Wagnera przy ul. Potockiego 11a, — skradziono wczoraj biżuterję wartości 1½ miljarda marek. — Wolf Landkner, zam. przy ul. Szeptyckich 39, doniósł, iż nieznany sprawca skradł z mieszkania garderobę wartości 250 milj.

(h.) **Nagły zgon.** Na dworcu Podzamcze, zmarł wczoraj nagle na udar sercowy Michał Rebekiesy. Zwłoki jego odstawiono do instytutu medycyny sądowej.

(h.) **Nałogowa kradzież drzewa.** Za systematyczną kradzież drzewa sągowego na szkodę Zofji Chęciowej, przy ul. Gródeckiej 71, aresztowano Stanisława Zarańskiego.

(M.) **Wypłaty z książeczek oszczędnościowych złotowych** urzędy pocztowe w dniu 2. stycznia uskuteczniać będą po kursie 1,220.000 mp. za jeden złoty. Następny kurs identyczny będzie z kursem franka złotego, ogłaszanym przez Ministerstwo Skarbu zapomocą telegramu waloryzacyjnego.

Zarząd Zakładu Pensyjnego dla Funkcjonarjuszy we Lwowie. Na Walnem Zgromadzeniu Delegatów Zakładu Pensyjnego dla Funkcjonarjuszy we Lwowie pod kierunkiem prezesa Rady Nadzorczej p. Józefa Padewskiego, wybrano Wydział Kierujący. W skład tegoż z grupy ubezpieczonych weszli: Czyżewski Oskar, Inż. Gilowski Karol, Madeyski Władysław, Dr. Majerski Aleksander, Małaczyński Konrad, Dr. Margold Stefan, Lang Rudolf, Inż. Leonhard Bolesław, Piątkowski Stanisław, Schmidt August, Szałaśny Władysław i Zahradnik Jan. Jako zastępcy: Burian Jan, Inż. Dyczek Józef, Dr. Kuhn Józef, Dr. Szeliński Edmund, Szybalski Stefan i Tobis Juljusz. — Z grupy pracodawców: Dr. Bieńkowski Stanisław, Bleżeński Zygmunt, Gaertner Władysław, Dr. Jakubowski Faustyn, Padewski Józef i Sulimirski Wit. — Jako zastępcy: Domański Feliks i Hoszowski Ludwik.

Żywność zamiast pieniędzy.

Mieszkańcy Turyngji w codziennych transakcjach handlowych używają jako monety zdawkowej, produktów żywnościowych.

Miasta Turyngji przedstawiają niezwykły widok dla przejeżdżających cudzoziemców.

Na ulicy widać tłumy mieszkańców, obarczonych koszami, albo ciągnących za sobą małe wózki, naładowane artykułami żywnościowymi. Teatry chętniej przyjmują opłaty za przedstawienia w naturze, aniżeli w markach, których wartość zmienia się z każdą minutą. Przed bramami teatrów ustawione są wielkie skrzynie, do których miłośnicy sztuki składają przepisaną ilość kartofli, zboża, mąki, masła lub nawet drzewa opałowego.

(—) **Zwinięcie poczty obok Kołomyji.** Agencję pocztową Słobódka Leśna, pow. Kołomyja, czasowo zwinięto a okręg jej doręczeń przydzielono do Urzędu pocztowego Kołomyja.

Jubileuszowe przedstawienie „Tragedji dzieci". We środę w Teatrze Małym 35 przedstawienie potężnej „Tragedji" Schonherra z pp. Romanówną Dębicką i Glińskim. Sztuka ta pójdzie bezwarunkowo po raz ostatni. Abonament ważny.

Występy Stanisławy Wysockiej w Przemyślu. Atrakcją dni świątecznych w Przemyślu były występy znakomitej artystki teatru krakowskiego p. Stanisławy Wysockiej, która w bardzo dobrym zespole artystów krakowskich, (Wojdalińska, Dante Baranowski, Bracki i in.) wystawiła sztukę Fr. Curda: „Ziemia obiecana". Publiczność przyjęła gości entuzjastycznie. Ciemną stroną medalu był stan sali Teatru na Zasaniu, który w niełachowych rękach b. kaprala armji austrjackiej niejakiego Czarnowskiego eksploatowany jest wprost rabunkowo. Sala bywa stale brudna i nieopalana, a cały budynek znajduje się w najbardziej opłakanym stanie. Czas byłby położyć kres paskarstwu teatralnego dzierżawcy.

*

TEATR WIELKI.

Środa 2 bm. „Nina", występ Sznagel-Zielińskiej.

Czwartek 3 bm. „Aida".

Piątek 4 bm. o godz. 3 „Kościuszko pod Racławicami".

Piątek 4 bm. o godz. 7. „Rigoletto".

TEATR MAŁY.

Środa 2 bm. „Tragedja Dzieci".

Cwartek 3 bm. „Oczy księżniczki Fatmy".

Piątek 4 bm. „Wiera Mircewa".

TEATR NOWOŚCI.

Środa 2 bm. „Królowa Montmartru".

Czwartek 3 bm. „Miłość cygańska".

Piątek 4 bm. „Kochanek od serca".

WALORYZACJA NA RAZIE NIE DOTYCZY OPŁAT POCZTOWO-TELEGRAFICZNYCH.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 1. stycznia.

(M.) Waloryzacja opłat, ogłoszona przez Ministerstwo skarbu, **nie stosuje się na razie do opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych.** Listy zatem należy opłacać dotychczasowem portem. O zastosowaniu waloryzacji w opłatach pocztowych, telegraficznych i telefonicznych zostaną zawiadomione urzędy po ogłoszeniu nowej taryfy pocztowej w Dzienniku ustaw. **Natomiast do tego czasu stosuje się waloryzację do listów wysyłanych za granicę.**

Waloryzacja opłat za miejsca w wagonach sypialnych.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 1. stycznia.

W związku z waloryzacją taryfy osobowej na kolejach państwowej zgodziło się Ministerstwo kolei żelaznych na utrzymanie od 1 stycznia 1924 roku opłat za miejsca w wagonach sypialnych w wysokości cen biletów klasy trzeciej na pociągi pospieszne, wyrażonych w jednostkach taryfowych, równych 1/100 franka złotego, którego kurs ogłaszać będzie periodycznie Ministerstwo Skarbu.

Tem samem kosztować będzie w czasie od 1. do 15. stycznia br., w którym wskaźnik waloryzacyjny (kurs) jednostki taryfowej wynosi 12.200, miejsce sypialne między Lwowem a Krakowem 12,810.000 Mk., zaś między Lwowem a Warszawą przez Rozwadów 20,496.000 Mk. Równocześnie upoważniono Towarzystwo wagonów sypialnych do pobierania od wyżej wskazanego terminu opłaty za zamawianie miejsc („location") w wysokości 100 jednostek taryfowych, co czyni obecnie 1,220.000 Mk.

—o—

Ceny tytoniu we frankach złotych.

Lwów, 2 stycznia.

Z dniem wczorajszym zakupywać **można tytonie, papierosy i cygara po kursie franka złotego.** Odsprzedający wyroby tytoniowe otrzymuje cenniki we frankach złotych, sam musi przeliczać każdy gatunek na marki **polskie** i w tej cenie sprzedawać, co bezwątpienia wprowadzi dużo zamieszania. Kurs franka złotego ogłoszony wczoraj obowiązuje aż do niedzieli, t. j. na cały tydzień i tak się dziać będzie nadal, czyli **co tygodnia obowiązywać będą inne ceny**, w miarę podnoszenia się, względnie spadku marki. Co piątku ogłaszać się będzie oficjalnie, jaki kurs obowiązywać będzie dla sprzedaży wyrobów tytoniowych od następnego poniedziałku. Na obecny tydzień **ustalono urzędownie kurs jednego franka na 1.220.000 Mk.**

Według tego kursu **ceny wyrobów tytoniowych tak się od wczoraj przedstawiają:**

Paczka 100 gr. **tytoniu** Kir 5.00 fr., Ksanti 4.50, najprzedn. sułtański 4.00, najprzedn. macedoński 3.50. Mała paczka 25 gram. najprzedn. tureckiego 0.775, przedniego tureckiego 0,60, średniego tureckiego 0.48, kresowego 0.36, machorka 0.18, przedni fajkowy 0.24, zwyczajny fajkowy 0.24, zwyczajny fajkowy 0.17 fr.

Papierosy za sztukę: Sfinks 0.8 fr., dames 0.07, kalif 0.06, egipskie 0.45, klub 0.35, prezydent 0.035, damskie 0.035, sejmowe 0.035, pogoń, sport i warszawskie po 0.03 fr.

Cygara za sztukę: havana 0.36 fr., belveder 0.30, Wawel 0.26, brytanica 0.23, trabuco 0.21, kuba 0.17, portorico 0.12, mieszane zagr. 0.11, brazyl. 0.10, cigarillos 0.09 fr.

W przeliczeniu na marki ceny „paliwa" ukształtują się następująco:

Najprzedn. macedoński — 4.270.000, najprzedn. turecki — 915 tys., przedni — 732 tys. Papierosy: dames — 85.400 mk., egipski — 54.900 mk., prezydent 42.700 mk., sport — 36.600. Cygara trabuco — 256.200, Kuba — 207.400, cigarillos 109.800 mk.

Z dnia 1 stycznia.

Obroty pozagiełdowe

Wczoraj przez dzień tendencja chwiejna. Ceny się zmieniają o 200 do 250 punktów. Końcowe nieco słabsze. Obrót ożywiony. Dolary ameryk. 7 m. do 7 m. 200 tys.; dolary kanad. 6 m. 600 do 6 m. 700 tys. Kor. czeska 180 tys. — 185 tys.; funty szt. 30 m. — 31 milj.

Złoto: 20 kor. 30 m. — 31 milj.; 20 frk. 28 m. — 28¼ m.; 10 ruble 40 m. — 49½ milj.

Srebro: Kor. austr. 490 tys. — 500 tys. 5 kor. 2 i jedna piąta m. do 2¼ milj. flr. 1¼ m. do 1 m. 400 tys.; ruble 2 m. — 2 i jedna szósta milj.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz 1-szpaltowy milimetrowy w ogłoszeniach zwykłych 35.000 Mp., w nadesłanem 90.000 Mp., po kronice 100.000 Mp., w tekście (kronika, repert., dział ekonom. itd.) 120.000 Mp., na pierwszej stronie 140.000 Mp., za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach 30.000 Mp., w rubryce: kupno-sprzedaż 35.000 Mp., matrymonialne, korespondencje prywatne 40.000 Mp., dla poszukujących pracy 20.000 Mp., jedna cała strona w ogłoszeniach za tekstem 100.000.000 Mp., 1 cała strona w części tekstowej 180.000.000., cała strona pod nagłówkiem 200.000.000 Mp. — Ogłoszenia zamiejscowe o 25% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne o 50% drożej. — Za ogłoszenia w miejscu zastrzeżonem, ogłoszenia osobno stojące i bez numeru dolicza się 25%. — Odpowiedzialności za terminowy druk ogłoszeń nie przyjmuje się.